

KONTROLUJ ZDROWOTNOŚĆ RACIC KĄPIELAMI

AGATA GINDERA, KATARZYNA RZEWUSKA, CENTRUM GENETYCZNE PFHBiPM: DeLaval

Radami, w jaki sposób efektywnie kontrolować schorzenia racic za pomocą kąpeli, podzieliła się dr med. wet. Andrea Fiedler (Niemcy). Od lat prowadząca badania w zakresie zdrowotności racic była, ponadto zajmująca się edukacją korektorów racic, studentów i na co dzień współpracująca z hodowcami.

Powszechnie, niestety błędnie, uważa się, że dzięki kąpielom całkowicie pozbędziemy się ze stada chorób racic. Aby zrozumieć rolę kąpeli, najłatwiej porównać je z dippingiem poudojowym – nie wyleczymy nim *mastitis*, ale jego regularność jest bardzo ważna w profilaktyce zapalenia wymienia. Podobnie kąpielami nie wyleczymy racic z *Dermatitis digitalis* (DD). Czy zatem warto stosować kąpiele racic w stadzie? Oczywiście, bo dzięki nim choroby będą pod kontrolą, ale by tak się stało, kąpiele muszą być przeprowadzane prawidłowo.

W pierwszej kolejności należy pamiętać o utrzymaniu higieny w oborze, by w ten sposób dbać o czystość racic. W przypadku brudnych kończyn środek dezynfekujący z kąpeli działa najpierw na bakterie w przylegającym do racic oborniku, a dopiero potem na bakterie znajdujące się na skórze racicy. Wówczas może wydawać się, że działania nie dają rezultatu i decydujemy się na zwiększenie koncentracji środka do kąpeli. Jednak jego zbyt wysoka koncentracja powoduje, że kąpiel jest agresywna, następuje uszkodzenie zdrowej powierzchni skóry i tym samym bakterie obecne w oborze mogą wnikać do wewnątrz, powodując pogorszenie stanu racic zamiast poprawy.

Środki do kąpeli racic powinny być stosowane według wskazań w opisie produktu, być łagodne dla skóry, a jednocześnie zabijać bakterie. Nigdy nie wyjąłowymy z ich pomocą powierzchni skóry całkowicie. Ważne jest to, że regularność kąpeli (częściej niż raz w tygodniu) pozwoli nam utrzymać liczebność bakterii na sta-

Odpowiednia długość wanny do kąpeli racic ma większe znaczenie dla skuteczności zabiegu niż stosowany środek.

łym, niskim poziomie. Należy zwrócić także uwagę, by używane środki nie były szkodliwe – również dla nas samych. Stosowany często siarczan miedzi jest niebezpieczny, ponieważ ulega rozkładowi i miedź, jako metal ciężki, trafia do środowiska. Należy w tym miejscu pamiętać, że w warunkach przeciętnego gospodarstwa, w którym siarczan miedzi trafia do gnojowicy, już po kilkunastu latach stężenie miedzi w glebie osiągnie poziom szkodliwy dla roślin. Z tego powodu nie jest dopuszczony do stosowania w kąpielach racic w UE. Kolejna popularna substancja – formalina, jest rakotwórcza, a w przypadku spadku temperatury otoczenia poniżej 10°C jej działanie przeciwbakteryjne jest znacznie ograniczone. Aktualnie oferowane i dopuszczone środki do kąpeli racic oparte są na chelatach lub innych związkach organicznych, które nie pozostawiają szkodliwych związków w środowisku.

Odpowiednia długość wanny do kąpeli racic ma większe znaczenie dla skuteczności zabiegu niż stosowany środek. Minimum to 3 metry. Jeśli

posiadamy krótsze wanny, ustawmy je w rzędzie, jedna za drugą, by osiągnąć minimalną długość. Standardowa jej szerokość wynosi 80 cm. Jednak już 50-60 cm wystarczy, jeśli wanna będzie rozszerzona ku górze – umożliwi to swobodne przejście brzucha krowy. Krowa chętniej przejdzie przez wannę, gdy nie będzie ona stanowiła wgłębienia w posadzce. Jej dno powinno znajdować się na powierzchni podłogi, a początek wanny powinien stanowić próg o wysokości 28 cm. Zwierzę będzie zmuszone zrobić krok wchodząc, a tym samym będzie poruszać się wolniej. To sprzyja nierozpryskiwaniu zawartości wanny na strzyki, które pozostają otwarte do 2 godzin po doju, dzięki czemu zapobiegamy dostawaniu się bakterii do wymienia. Dodatkowo płynność przejścia przez wannę można polepszyć przez ustawienie ścian po bokach, by zapobiec rozglądaniu się krów.

Oprócz wanien na rynku dostępne są również automatyczne systemy do dezynfekcji racic. Istnieje możliwość stosowania ich przy każdym doju. To połączenie mycia z dezynfekcją za każdym razem świeżym dezynfektantem. Warto pamiętać, że należy dobrać odpowiedni środek do tak częstego stosowania, ponieważ niedostosowany mógłby się okazać zbyt agresywny dla skóry racic. Ponadto racice powinny mieć wysokie piętki i być właściwie skorygowane, aby środek dostał się do przestrzeni międzyraccowej.

Nurtujące pytania dotyczące kąpeli racic i odpowiedzi:

- Czy bakterie obecne na skórze racicy uodparniają się na stosowany produkt do kąpeli?

W tym momencie tego nie obserwujemy. Lepiej utrzymywać niski poziom bakterii, robiąc często kąpiel, niż doprowadzać do dużego wzrostu poziomu bakterii, robiąc kąpiel zbyt rzadko.

- Po ilu sztukach powinna nastąpić wymiana środka do kąpieli w wannie? W przypadku standardowej wanny może przejść około 200 krów. Zdarza się, że jeśli używany jest środek organiczny, będzie istniała konieczność wymiany go wcześniej, ponieważ zawiera związki ulegające biodegradacji. Warto stosować się do zaleceń zapisanych na produkcie.
- Co mogę zrobić, jeśli nie jestem w stanie wymienić zawartości wanny po przejściu 200 krów? Należałoby tak zmienić stosowane rozwiązanie, aby było to możliwe. Warto pomyśleć nad zastosowaniem pompy lub stworzeniem odpływu, np. przez korek w wannie. Bez odpowiednio częstej wymiany środka nie będziemy w stanie zagwarantować jego skuteczności.

• Czy rozcieńczanie środków do kąpieli racic ciepłą wodą ma sens? Tak, rozpuszczalność substancji w ciepłej wodzie jest większa niż w zimnej. Nie należy przy tym sugerować się kolorem roztworu, gdyż ten często jest odpowiednio wyraźny przy tylko częściowym rozpuszczeniu środka.

- Czy stosowanie różnych środków do kąpieli racic na zmianę lub jednocześnie da lepszy efekt? Nie zaobserwowano lepszych efektów w wyniku takiego postępowania.
- Krowy niechętnie przechodzą przez wanny. Jak można to zmienić? Poza informacjami wspomnianymi w tekście, drogą prowadzącą do wanienu powinna być w kształcie litery „S” (minimum „U”), ponieważ polepsza to płynność chodu krów. Warto także na dno wanny włożyć maty gumowe.
- Czy pierwsza wanna powinna zawierać tylko wodę, a dopiero druga środek do kąpieli racic, by uzyskać lepsze efekty?

Nie ma takiej konieczności. Lepsze efekty osiągane są w przypadku, gdy w obu wannach znajduje się środek do kąpieli racic. Ewentualnie mycie wodą można zastosować w pierwszej wannie, gdy następnie umieścimy dwie wanny ze środkiem do kąpieli.

- Czy mogę kontrolować za pomocą kąpieli otwarte zaawansowane schorzenia racic? Takich zmian nie jesteśmy w stanie kontrolować za pomocą kąpieli.

Informacje przedstawione w artykule zostały zebrane podczas szkolenia zorganizowanego dla korektorów racic aktywnie korzystających z aplikacji „CGen korekcja” w Chociwlu w dniach 14–15.12.2018. Pozostałe poruszane tematy zostaną opublikowane w kolejnych numerach czasopisma. Aktualne informacje dotyczące projektu można znaleźć na stronie internetowej www.cgen.pl/korekcja. ✖

REKLAMA

VIT INNOWACYJNA KONCEPCJA

Higieny urządzeń udojowych, zapewniająca mniejsze zużycie środków myjących i brak pozostałości chloru podczas doju.

ECOLAB
F&B AGRICULTURE

Innowacja,
która ma
znaczenie.

System dwóch produktów:

AseptoVit

HorolithVit

Zadzwoń po więcej informacji
do najbliższego dostawcy Ecolab.

Ecolab Sp. z o.o., 31-323 Kraków, Ul. Opolska 114
Tel. +48 1226 16 100, Mob. +48 500 060 572
www.ecolab.pl